

Urbanek, Bożena

Konferencja naukowa pt. "Warszawskie środowisko lekarskie", Warszawa 16 stycznia 1998 r.

Medycyna Nowożytna 5/1, 181-182

1998

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Bożena Urbanek

(Warszawa)

**Konferencja naukowa pt. „Warszawskie środowisko lekarskie”
Warszawa 16 stycznia 1998**

Tematem „Warszawskie środowisko lekarskie” Zakład Historii Nauk Medycznych Instytutu Historii Nauki PAN rozpoczął cykl posiedzeń naukowych poświęconych „Środowisku lekarskiemu ziem polskich XIX i XX wieku”.

Inicjatorem cyklu jest redakcja „Słownika biograficznego polskich nauk medycznych XX w.”, opracowywanego przez Zakład Historii Nauki od 1991 roku i wydawanego przez IHN PAN. Celem rozpoczętego cyklu jest prezentacja różnokierunkowych badań nad polskim środowiskiem lekarskim, obejmujących zarówno indywidualne biografie jak i szeroką problematykę dotyczącą kształtowania się, kultury, obyczajowości, pozycji społecznej i innych aspektów związanych z tą grupą społeczną. Podsumowaniem cyklu powinno być opracowywanie syntezy.

Pierwsza sesja dotycząca tego zagadnienia odbyła się 16 stycznia 1998 w warszawskim Pałacu Staszica. Uczestniczyło w niej 30 osób, przedstawiciele różnych wydziałów historii i zakładów historii medycyny z uniwersytetów i akademii medycznych Gdańska, Łodzi, Poznania, Wrocławia i Warszawy.

Referat wprowadzający pt. *Kształtowanie się i ewolucja środowiska lekarskiego. Pytania badawcze*, wygłosiła doc. dr hab. Zofia Podgórska-Klawe. Autorka podjęła analizę stanu badań, w tym kwestie dotyczące chronologii i terminologii, przypominając dotychczasowe ustalenia i zwracając uwagę na obszary dotąd nieprzebadane.

W kolejnym punkcie programu prof. dr hab. Bolesław Górnicki opowiedział o tradycjach warszawskiej pediatrii okresu międzywojennego, jej nestorach i placówkach leczniczych. Niezwykle interesującej prelekcji, pogłębionej filozoficzną refleksją, towarzyszyła prezentacja fotogramów z tamtych lat.

Dyrektor Instytutu IHN PAN prof. dr hab. Andrzej Śródka przedstawił obszerny, oparty na bogatym materiale referat pt. *Lekarze w Towarzystwie Naukowym Warszawskim*.

Z kolei mgr Irena Kwaśniewska z Głównej Biblioteki Lekarskiej omówiła działalność społeczno-kulturalną lekarzy warszawskich II poł. XIX wieku, która przyczyniała się do utrwalania polskości

pod zaborem rosyjskim. Przypomniała jednocześnie ciekawe sylwetki lekarzy żyjących w tym czasie, m.in. Józefa Peszke.

Mgr Joanna Mackiewicz, również pracownik Głównej Biblioteki Lekarskiej z działu Dawnej Książki, wygłosiła referat o udziale pierwszych lekarek w życiu umysłowym Warszawy na przełomie XIX i XX wieku.

Dyskusja po pierwszej części dotyczyła m.in. cesur, które można zastosować do badań nad środowiskiem oraz znaczenia tradycji w medycynie.

Po przerwie, prof. dr hab. Zbigniew Machaliński z Akademii Medycznej w Gdańsku zaprezentował sylwetkę profesora Edwar- da Grzegorzewskiego, wychowanek szkoły warszawskiej, pierwszego rektora Akademii Lekarskiej w Gdańsku.

Dr Bożena Urbanek omówiła dyskusję toczącą się na przełomie XIX i XX wieku na łamach warszawskiej prasy medycznej, głównie lekarskiej, nt. problemów związanych z działalnością innych zawodów medycznych, głównie felczerów.

Mgr Teresa Szkudaj z Głównej Biblioteki Lekarskiej z Działu Dawnej Książki zaprezentowała przechowywaną w Zbiorach specjalnych biblioteki dokumentację Izby Lekarskiej Warszawsko-Białostockiej (niedawno uporządkowaną). Wystąpienie ilustrowane było kserokopiami archiwaliów.

Dr Jan Bohdan Gliški (PTL Warszawa) podzielił się własnymi odkryciami nt. nieznanych źródeł o tajnym nauczaniu w getcie warszawskim.

Ostatnim punktem programu był referat przygotowany przez Fiodora Ignatowicza z Grodna pt. Medyczna działalność Ludwika Zamenhofs w Grodnie w latach 1893–1897.

Dyskusji przewodniczyli prof. dr hab. A. Śródka, doc. dr Z. Podgórska-Klawe i dr Władysław Stembrowicz.

Spore zainteresowanie uczestników sesji było dowodem zapotrzebowania na podjęcie badań nad poruszonym problemem.

Następne spotkanie z cyklu „Środowisko lekarskie ziem polskich” zaplanowane na drugą połowę 1998 r., poświęcone zostanie tematyce kręgu lekarzy lwowskich i zorganizowane we współpracy z Zakładem Humanistycznych Nauk Lekarskich AM we Wrocławiu.